

NEVEN UŠUMOVIĆ

Vereš

1.

Bizonyos idő után – vagy most már pontosabb, ha azt mondom: *bizonytalan* idő után – olyasféle dilemmák megoldásával kezdtem fecsérelni az időt, hogy budapesti, budai vagy pesti? Vagyis hogy melyik a megfelelő szó a körülöttem lévőkre – akikkel ideiglenesen ugyanannak a városnak a lakói vagyunk. Ez a kérdés beláthatatlan dimenziókat kapott, ha a pesti Deák térről elindultam metróval a Duna másik oldalára, a Déli pályaudvar irányába. Melyik megállón szállnak ki vajon a pestiek, melyiken szállnak be a budaiak – mielőtt vagy miután átmentünk a Duna alatt?!

Soros pénze valószínűleg soha nem fecsérelődött el ennél értelmetlenebb dolgokra. Igaz, a tanulmányi kötelezettségeimet lelkiismeretesen teljesítettem, az angoltudásomat tökéletesre csiszoltam; de amikor az egyetemen kívülre kerültem, levegőért kapkodva merültem alá a magyar mormogás zavaros mélységeibe, begöröcsöltem, és a kérdőjel alatti pont méreteire zsugorodtam össze: budai vagy pesti? *Pest gyönyörű* – írtam a hazaküldött képes levelezőlapokra – a Duna széles, a Gellért-hegy magas. Később nem írogattam haza képes levelezőlapokat. Pesti lettem, Pešťanac. Sőt, Budimčević! A rendszeresen érkező ösztöndíj és a biztosított szállás mellett, szerencsémre, a létfenntartási gondjaim arra korlátozódtak, hogy olcsó, de minőségi (mintha mindaz, amit a nagyvárosi tömegeknek kínálnak, nem lenne eleve olcsó és minőségi) ételt találjak magamnak.

A különféle nemzeti önkiszolgáló éttermek közül a kínait kedveltem meg kezdetől fogva. Csak az erőmtől és az időmtől függött, hogy a *Kínai falat*, a *Kínai náthát*, a *Shangait* vagy az *Aranysárkányt* választom. Az étel mindenhol ugyanolyan ízű volt: az enyhén édeskés ízű rizs, a szójaszós, a felvert tojás és a szétfőtt sárgarépa kiválszóan illett az enyhén szólva meghatározhatatlan ízű tofuhoz vagy a csirkehúshoz. Hiszen ez valóban én vagyok – ez az elviselhetetlen, gyomorforgató édeskés semmi – mondtam magamnak a kétségbeesés időszakaimban.

Idővel mégis az *Aranysárkány*nál horgonyoztam le. Egyszer ugyanis, amíg sorban álltam kedvenc tojásos rizs-tofu-savanyított bambuszrügy-adagoméért, ismerős káromkodás ütötte meg a fületem: valaki az anyanyelvemen káromkodott. Megfordultam, és egy fiatalember, akiről eddig azt hittem, hogy 100%-ban magyar, zabolázhatatlan indulattal sorolta a nemi szervek különböző horvát megnevezéseit, miközben szeméit a mennyezetre függesztette. Valamilyen, számomra nyilvánvalóan ismeretlen, ámde konkrét fájdalmat kívánt így enyhíteni.

– U čemu je problem, zemljače?¹ – kiáltottam oda.

Mintha ez a horvát párbeszéd lenne a legtermészetesebb dolog Pest kellős közepén, szemét továbbra sem véve le a plafonról, kapásból válaszolt:

– Ma, u kurac, vrelom sečuanskom juhonom natopio sam cipele, bolje bih prošao da sam ih stavio u peć!²

Aztán a háttérben kinyílt egy ajtó, és Vereš – pár nap múlva megtudtam a nevét – eltűnt a mögötte lévő sötétségben.

2.

Rendszerint ebédelni jártam az *Aranysárkányba*, úgy kettő felé érkeztem. Nem álltam mindjárt sorba, először betettem a hátizsákomat a jegyzetekkel, könyvekkel egy szabad helyre az aprócska hátsó helyiségbe, ahová négy asztalt zsúfoltak be, egyenként négy székkal. A kiszolgálópultnál mindig két személy váltotta egymást: a kínaiak mellett dolgozott itt egy indiai lány is, és hát ott volt köztük a mi Verešünk is.

Annak ellenére, hogy a kínálatban szereplő ételek cserélődtek, mindennap ugyanaz a szag fogadott. Első pillanatban úgy tűnt, mintha valami pikáns és vonzóan édeskés illat lebegne a levegőben, aztán, amikor az ember leült az asztalhoz, elárasztotta valamiféle ürességérzés, tartalom nélküliség érzése, mintha az összes hozzávaló a Kínától Magyarorszáig vezető úton átment volna valamiféle kelet-európai fertőtlenítő laboratóriumi beavatkozáson.

Az étterem tisztasága pedig külön mese: valami fénytelen tisztaság. Olyan tisztaság, ami beszívódik a bőr alá, párolog a fürdőszoba jellegű kerámialapokból, és súrolja a homlokunkat és a falakat. Egészen földhözragadt tisztaság, racionális és kérelhetetlen.

Nem volt zene, a vendégek csendben ettek. Dohányozni sem lehetett, csak a négyszögletű, mély ételes edények felett képződő párafelhők töltötték meg a termet. A helyiségnek ablaka sem volt. Egyesek emiatt csak a magas, kényelmetlen székekre voltak hajlandók ülni – „a kirakatba”. Én ragaszkodtam a zugomhoz, számomra elég szellősek voltak a csengő kínai hangok, a szokásos *Jó napot... Tessék... Ez nagyon finom, ez is, ez is, hogyne... persze... Jó étvágyat!* kiszabadítottak a mindenütt körülfogó magyar szavak ketrecéből.

Vereš időnként futólag odavetett egy-egy szót, sietségében mégsem volt semmi jele annak, hogy kínaiakkal dolgozik. Nem vette át egykedvű kedvességüket; ellenkezőleg, úgy hatott, mint aki ott közöttünk keresné maszkját, amit örökre elveszített.

---

¹ Mi a baj, földi?

² A faszomat, leöntöttem a cipőmet forró szecsuáni levessel, jobban jártam volna, ha egyből bedugom a sütőbe!

A két-háromféle rizs-tofu-tojás-szójaszós kombináció után a semmibe meredtem a zöldtea mellett. A zöldtea levelei mint kövér hernyók emelkedtek fel a teáskanna aljáról, ahogy öntöttem a folyadékot a kis fehér csészembe, és időnként elzárták az egyébként is vékony sugárban csordogáló tea útját. Minden egyes kortytól a virágok nyugalma áradt el bensőmben.

A megbékélés perceiben Vereš különféle hülyeségeket vetett oda:

- A kutyák ugatnak, te meg itt kushadsz, földi!
- Vigyázz, nehogy az asztalon koppanjon a fejed!
- Hé, ne kopogj ott a fapapucsodban!

Ha különösen jó kedve volt, akkor a fagyoskodó Winnie the Pooh-ról énekelte a közismert magyar gyermekdalt:

- Hull a hó és hózik-zik-zik, Micimackó fázik-zik-zik...

Egyszer meg kell ismerkednem ezzel a Verešsel. Egy-szer-egy-szép-napon; vigyorgtam rá, és a hátamra vettem a hátizsákot. *Szia, Vereš!*

3.

Azon a napon kissé tovább maradtam a Széchényi Könyvtárban – csak délután négy körül érkeztem az *Aranysárkány*ba. Azt hittem, hogy már csak a maradékok maradványát kapom, de minden ugyanúgy fogadott, mint egyébként, mintha dél lenne: az edények teli voltak a mámorítóan édeskés kínai specialitásokkal, pikáns párjuk ott lengett a levegőben, és ott voltak a kedves, maszkszerűvé merevedett kínai arcok is... Csak Vereš hiányzott. Az ő váltása szemmel láthatólag már befejezte a munkát.

Mintha csak tudták volna – ami logikus is volt –, hogy éhesebb vagyok, mint általában, a személyzet jól telerakta a tányérjaimat főtt rizzsel és salátával. Az asztalhoz siettem, és nekiláttam.

Amikor a csipős szósztól kiültek homlokomra az első izzadságcseppek, egy számmomra eddig ismeretlen, illetve eddig nem is észlelt helyiségből felbukkant Vereš a maga teljes valóságában. Egyenesen hozzám sietett; köszönés, kérdés nélkül leült az asztalomhoz.

- Szerencsénk, hogy vannak ezek a kínaiak – mondta jó hangosan, mintha a kínaiak értenék, hogy mit mond horvátul. Aztán elhallgatott, megvárta, hogy befejezzem az ebédet, és a kollégái kihozzák a teát.

Aztán Vereš előbb belefogott a történetébe, mint ahogy a teánk kihűlt volna a csészéinkben:

- Elszöktem én is, mint minden szerb állampolgár, akinek volt némi sütnivalója. Igaz, nekem nem volt valami sok, és azt a keveset is megőrlik itt ezek a magyarok.
- De hát ezek a tieid, a Vereš magyar név, te valami vajdasági keverék vagy, vagy tiszta...

- Fenét, tiszta horvát vagyok, kampós š-sel írom a nevem, nem úgy, ahogy a magyarok.

– De itt – tette hozzá cinikus mosollyal – magyar vagyok, mindenki más számára, kivéve téged!

A vajdasági magyarok úgy menekültek a mozgósítás elől, ki hogy tudott, hiszen a szerb háborús tartalékosok között csak az áldozati bárány szerepét kaphatták. Az egyik módszer az illegális szökés volt a határon át (persze, a szerb határőrök mégiscsak tudtak erről).

– Én Kelebiánál szöktem át a magyar barátaimmal. Nekik már mind volt odaát valakijük, aki megüzente, mit hogy kell csinálni. És nem is volt ez igazi szökés, hiszen minden Kraus forgatókönyve szerint történt... Mihajlo Kraus, a szerb határőr. Ott várt bennünket a megfelelő helyen, és begyűjtötte a zsetont az átlépésért. Azon az éjszakán órákon át vergődöttünk a kelebiai erdő homokbuckái közt. Krausszal egy félreeső lesnél találkoztunk. Ez a Kraus egy csontos madárijesztő volt, valami savtól megégett arccal, sárga szemei hatalmas orra tövében csücsültek. A legmegalázóbb az volt, ahogy sorba állított bennünket, hogy átvizsgáljon – ha valaki megmozdult, rögtön elkezdett káromni. Először is, természetesen, beszédre tőlünk a pénzt, minimum ezer márkát fejenként. Az ennél nagyobb összeg lerövidítette a vizsgálatot, és emberibbé tette a hangnemet. Meztelenre vetkőztetett bennünket, átvizsgálta az összes iratot, ami nálunk volt, a nálunk lévő összes aprócska tárgyat, és mindent összehányt egy rakásba (az órák, nyakláncok és hasonlóak persze egy külön kis halomba kerültek). Csendben dolgozott, különösebb magyarázat nélkül, rutinosan és pontosan, mint egy hentes; mi voltunk számára a magyarországi csempészet összekötői. Habár tudtuk, hogy mi fog következni, hangos sóhaj tört ki belőlünk, amikor ezeket a legszemélyesebb holmijainkat gyors mozdulatokkal, két fiatal katona segítségével leöntötte benzinnel, és meggyújtotta. A máglya fényétől megvilágítva, pusztító angyalunk egyetlen mondattal átkozott meg bennünket: *Most pedig fogjátok a cuccotokat, és tűnés!* Futásnak eredtünk, mintha vérszomjas hadsereg loholt volna a nyomunkban. Egy-egy darabon, amikor tisztásra értünk, hason kúszva jutottunk át a legelőkön és szántókon. Egészen Pestig észrevétlenné kellett maradnunk. Szerencsénkre Tompa, az első magyar település közelében köd- és füstfelhő ereszkedett ránk. Hajnalodott, és csak ekkor éreztük meg a téli reggel csípősségét, amikor a fáradtság is ránk tört. Botorkálva haladtunk előre. Egyre erősebb volt a füst és valami émelyítő égés szaga, valami kísértetiesen süket csend borult ránk, amelyből időnként kiáltások és sikolyok hallatszottak. Úgy éreztük magunkat, mint egy rablóbanda, mintha valami csetnikek lennénk, akik a nemrég felgyújtott falu körül ólalkodnak. Úgy éreztük, bármelyik pillanatban dörrenhet egy lövés, és csapdába kerülünk.

Az első életjeleket egy előkelő, szemmel láthatóan nemrégiben felújított és kibővített ház udvarán vettük észre. Tompa lakói ugyanis nemrég szabadultak meg a kapától, és tértek át a kereskedelemre – az embargónak köszönhetően ugyanis, amely szinte hermetikusan lezárta a fortyogó szerb fazekat, a falu a kereskedelem Mekkájává vált. István és én vállaltuk magunkra a felderítő szerepét. Óvatosan közelítet-

tük meg a kerítést, és füleltünk a furcsa süvítésre. Aztán rájöttünk, hogy egy gáz lángszóró hangja. És az égett disznóbőr szaga volt az, amitől felfordult a gyomrunk, és a csontjainkig hatolt a félelem.

Kocám, kocám – sírdogált egy kislány az édesanyja háta mögé bújva –, *szegény kocám, leöltek most téged, leöltek...*

Estélig aztán szanaszét szaladtunk, ki merre látott, egész Magyarországon. Valahogy mintha megutáltuk volna egymást, mintha véres büntényt követtünk volna el együtt. Tompán kaptunk enni és inni: nem sajnálták tőlünk a frissen sült belsőségeket és az újbort. Különböző szegedi, kecskeméti, budapesti címekekkel láttak el bennünket. És ennyi. Szanaszét szaladtunk.

Én a következő nap, a vonaton ülve, szorongva gondoltam Pestre. Jártam már ott régebben, koncertekre jártunk a *Fekete lyukba* meg a *Tilos az Á-ba*, most meg fagyott, vértelen, kettéhasított test vagyok. A magyarok pedig mindannyiunkat, akár a vajdasági magyarokat, akár a szerbeket vagy horvátokat, valamiképpen véres kezűnek láttak. Úgy fogadtak bennünket, mintha valamennyien bemocskolódott gyilkosok lennénk.

4.

Vereš kolléganője, egy sápadt, hosszú arcú kínai lány újabb adag zöld teát tett az asztalunkra; mintha létezett volna valamilyen szabály, egy jól körülírt pillanat, amikor erre sort kellett keríteni. A szeme sarkából jelentőségteljesen rám mosolygott, mintha azt mondaná: jól ismeri ő Verešt, tudja, milyen hosszúra nyúlik a meséje.

– Budapest volt a vágyaim netovábbja egy olyan időszakban, amikor már nem vágytam semmire. Csupán el akartam tűnni ebben a városban, és NEM MEGHALNI. Folyamatosan az Oktogon körül keringtem, az örökösen sötét Dohány utcában kóvályogtam, végtelen sétákat tettem a Duna-parton, le-föl. Napokig jártam a várost anélkül, hogy menedékre leltem volna. Eleinte egy zentai festő, Zoltán műtermében aludtam; egy elhagyott villanymotorgyár tetőterét kapta meg erre a célra. Minden darabokban állt itt, az agyamra ment a huzat, az egyedüllét még inkább, Zoltán ugyanis egyáltalán nem csinált semmit, azt mondta, hogy ő konceptualista, és az a koncepciója, hogy megvonja magától az alkotás lehetőségét, azt, hogy bármi nyomot hagyjon maga után. Nekem az volt a legfontosabb, hogy senkit ne vezessen az én nyomomra, így aztán megértettük egymást. Neki viszont egyetlen szó is nehezebbre esett, hiszen az is már valamiféle alkotás lenne, hogy a vécére menésről ne is beszéljünk.

Néhány alkalommal mégiscsak meg kellett adnom itt-ott az adataimat; mindig a nevem magyaros alakjára összpontosítottam:

- Vörös?
- Vörös!
- Magyar vagy szerb?

– Magyar!

Budapest volt az én kikötőm. Fokhagyma és őrölt pirospaprika szaga, az utcai forgalom leírhatatlan zaja és az utcán haladó emberek teljes némasága. Vonszoltam magam az elhagyatott utcákon, ott ólálkodtam az alkoholgőzt és meleg emberi hús kipárolgását árasztó helyek környékén. A homályos, színes ablaküvegek mögött rosszkedvű pincehelyiségek rejtőztek, és remegtek a cigánynóták nyüszítő hangjától meg a visszataszító férfibasszusok zúgásától. A bor túl édes volt, felfordult tőle a gyomrom, akárcsak az utcalányok idegbajos sminkjétől. *Nem, nem, barátocskám* – ismételte századszor is, részegen a pultra támaszkodva fiatal, azóta meghalt Dacá barátom –, nem tudsz eltűnni a lábuk közt, még egy jó adag Ráma margarin segítségével sem...

Nekem mégis szerencsém volt, egy este ráakadtam Anikóra, egy vörös hajú és fehér bőrű lányra. Anikónak neveztem el, gyerekkorom kedvenc sajtjáról, amely puha volt, ugyanakkor kellemesen megcsikordult a fogam alatt. Szinte vakítóan fehér volt, akárcsak a barátnőm, a gumikeménységű Anikó. A férfifantáziák megtestesülése volt: porcelánangyal, akit bármelyikünk, viszonylag kedvező áron végigtapogathatott és az ölébe vehetett... De mindenekelőtt mintha gumiból lett volna, megsebezhetetlen, hozzáférhetetlen; annyira érdektelennek bizonyult az élet bármilyen vonatkozása kapcsán, hogy kénytelen voltam őt követni. Vonzott a valódi testi élvezet nélküli élet, az eltompult egzisztenciák tiszta, néma közössége.

5.

Azon az estén – amikor kinyitotta nekem a lakása egyik valóban félreeső szobácskáját, megvetette az ágyat, és sebtében, menet közben leszedte az összes pókhálót, ami a keze ügyébe akadt – megmagyarázta, hogy mi ketten ezután is csak a városban találkozunk; a lakás, ahová most elhozott, két öccsének, Árpádnak meg Gézának a „birodalma”, ez utóbbit erős iróniával hangsúlyozta, aztán hozzátette, *illetve gyorsan felejtsd el ezt a két nevet*, emlékszem, hogy elkomorult abban a pillanatban, és *kizárólag úgy szólítsd őket, hogy Hartmann és Conen. Egyébként meg ők már régen „levettek” téged, és hamarosan jelentkeznek.*

Így is lett, reggel egy régi pecséttel megjelölt papírt találtam a padlón: *Hartmann és Conen Rt.* A papíron, meglehetősen igénytelen magyarsággal egy sor badarság állt, többek között az is, hogy a két testvért kizárólag Hartmann és Conenként *méltóztassék megnevezni*, sehogyan másként, és különösen nem valamiféle *primitív* magyar neveken! Emlékszem, hogy aznap folyamatosan zúgott a fejem az ígétől, amelynek csikorgó udvariasságával ismételte a két testvér gyermekes parancsait: *méltóztassék, méltóztassék, méltóztassék...*

Körbejártam egy kicsit a környéket. Egy-két utcányira távolodtam el, és máris egy hatalmas építkezésen találtam magamat; szemmel láthatóan ezt a régi bérházakból álló városrészt is megszerezte magának az építkezési maffia. A mi házunkra

is ez a sors vár. Közben visszaérkeztem elé, és kívülről nézegettem. Na de, addig el kell folyjon valakinek a vére, merült föl valahonnan az új izgalmakat kereső gondolat.

De hát mit tudhattam én erről. Két fekete gyerekfej suhant el mellettem: *Szia, Vörös! Zdravo Vereš*, és már csak a köszönésük visszhangja maradt a nyomukban. *Zdravo Vereš!?* – ismételtettem magamban az egyik fiú köszönését, ez meg honnan ismeri a mi köszönésünket?

A nyomukba eredtem. Az épület macskavizelettől bűzlött; egy nagy faajtó hevert a szeméthalom tetején, a lépcsőház mellett. A festést szinte eltakarták a falfirkák, mintha zsíros szénnel írták volna tele. Ha létezik nikotinszín, akkor itt mindent az borított. Minden belefulladt a számlálatlan évek elszívott cigarettáinak színébe. Tovább kutattam H&C után, olyasmiben bízva, hogy elvezetnek egy tűzhelyhez, rajta kávésdzsezzával, amelyben forró fekete folyadék gőzölög, aranyszínű habbal. *Életemet egy kávéért!* – üvöltöttem a lépcsőházban. *Életemet egy kávéért!*

És tényleg, két fekete fej jelent meg fölöttem a lépcsőházban, egy emelettel följebb. *Samo nas prati, Vereš, gyere ide* – az egyik magyarul hívott, *Samo za nama*³ – kiáltotta a másik horvátul, mintha biztosak akarnának lenni benne, hogy megértsem a hívást. Mentem utánuk, a lépéseik dobogását követve; ők viszont meg sem álltak a padlásig.

Ahogy fölértem, a még nagyobb sötétségben a hangok is elhaltak. *Hartmann, Conen*, kiáltottam, és a hangom eltorzult modulációkkal kerengett a tetőtérben. A gyermekhangok helyett valami feszes, akadályozott szárnycsapkodást hallottam. Aztán a csontomig hatolt egy rémületes madársikoltás. Megkövülten tapadtak lábaim a padlóra. Majd elkiáltottam magam: *Árpád, Géza, mi az ördögöt csináltok ott fent!? Hol vagytok!?* – tényleg dühbe gurultam. Mindenfélet kiabáltam, hogy szétverem a fejüket.

Nevetést hallottam. *Ajde, Vereš, dođi, šta se bojiš*⁴ – mondta az egyik, megint horvátul. Láttam testének körvonalait a tetőszerkezeten átszűrődő gyér fényben. – *A legjobbkor jöttél, Vereš* – hallottam a másik hangját –, *lehet, hogy te tudsz valamit, amit mi nem tudunk...*

Végre megtaláltam őket. Rám se hederítettek, túlságosan el voltak foglalva. Egy felismerhetetlen lény fölött guggoltak, amely a padlódeszkákon gubbasztott, és egyértelmű volt, hogy ez a lény bocsátotta ki magából azokat a rettenetes hangokat. – *Itt vannak, a levegőben* – folytatta egyikük gúnyosan, de mintha csak magában beszélné –, *itt vannak, a levegőben a puha és ragadós asszonyok, szebbek és jobbak a te átkozott Anikódnál, Vereš, Vereš!!!* – *Semmi közöm Anikóhoz! Ti...* – próbáltam volna ellenállni, amikor végre megláttam azt a madarat, a megfeszített, véres madarat. – Megkérdeztem tőlük, hogy mi az. – *Hát egy bagoly, nem látod!?* – kiáltották egyszerre. Szemmel láthatólag büszkék voltak rá, hogy megmutathatják nekem. – *Ez a ti*

³ Csak kövess bennünket. (...) Csak gyere utánunk.

⁴ Gyere, Vereš, gyere, mit félsz.

baglyotok? – kérdeztem tőlük, a kis idióták meg csak nevetgéltek. *A miénk, miénk, de ki fog nyiffanni, Vereš, csinálj valamit, nincs mivel etetnünk!*

Kicsit jobban szemügyre vettem a baglyot. Akkor vettem észre, hogy valaki kivájta a szemét. *Ennek friss hús kell* – jelentettem ki gondolkodás nélkül. Annyira megrökönyödtem, hogy kicsúsztak a kezemből az események. Az egyikük hirtelen fejbe csapott egy csővel, és elvesztettem az eszméletemet.

6.

Kimentünk rágyújtani. Az *Aranysárkány*ban nem volt szabad dohányozni. Vereš vicelődött valami aktuális ügyetlenkedésén, de nem tudtam rá odafigyelni. Fejbe kólintott a kinti zaj és nyüzsgés. Beesteledett, az autók fényszórói foszlányokra darabolták fényükkel a város utcáit. A női bundák kis parfümfelhőket lélegeztek ki; tüdőmben összekeveredtek Vereš olcsó cigarettájának bűzével.

Bent már egy újabb főzet tea várt ránk. Szerelmes pillantással fordultam a kedves kínai felszolgálólány felé, de csak egy tétlen szakács tompa tekintetével találkoztam a pult mögött.

– Másnap reggel egy másik szobában tértem magamhoz, egy szűk és sötét helyiségben, ágyhoz kötözve, fejemben és a lábamban elviselhetetlen fájdalommal. Egyik lábam merő vér volt; ez nem nagyon fájt, csak égetett. H&C gyermeki szertelenséggel, boldogan rohantak be, messze a sarokba dobták az iskolatáskáikat. – *Elfogadja, a bagoly elfogadja a húsodat! Megmentettél bennünket!!!*

Erre valószínűleg káromkodhattam egyet, mi mást is tehettem volna. Kivágtak egy darabot a combomból, és azzal etetik a baglyukat! *Ne aggódj, Vereš, lazíts, föl vagyunk ám szerelve, a következő alkalommal sem fogsz érezni semmit! Vigyáznunk kell rád, hogy friss és egészséges maradj!*

Így is történt, mindig valami undorító vegyszerrel átitatott párnával kábítottak el – minden alkalommal azt hittem, hogy ezúttal meg fogok fulladni. Meg voltam kötözve, védtelenül feküdtem. Borzasztó fájdalommal ébredtem, már ha ébredésnek lehet egyáltalán nevezni azt a zavaros állapotot, amelyben a tudatom próbált magára találni. Folyamatosan ugyanaz a zongoratóka kezdődött újra a fejemben, századszor is belekezdve, mintha gyermek gyakorolná Bartók *Mikrokozmoszát*, vagy folyamatosan ismételné a gyerekdalt: *Boci, boci, tarka, se füle, se farka...* A hangok egymásnak ütköztek, mintha egyszerre száz macska ugrott volna föl a zongorára, éreztem a szagukat, végtére is itt körözhetek körülöttem, a tetemem körül, várva a maguk porciójára, hogy Hartmann vagy Conen megszánja őket, vagy nem figyel oda rájuk; aztán újra a kelebiai homokban bukdácsoltam, a kihalt szőlőskertekben, a fagyos sötétségben, és senki sem tudott rajtam segíteni, sehol egy földbe ásott boroskorsó vagy eljegyzésre elrejtett pálinka, de tovább kapartam, dühösen és kétségbeesetten a homokot, de csak undorító kukacokat és lótetűket találtam, de ezek harcsák és kecségék csemegéi voltak, nem az enyéme; kínaiak álltak körül – ti meg-

eszitek a lótetűt!!! – üvöltöttem nekik az ágyból –, ti biztosan megeszitek, akár sütve, akár főzve, egészen biztosan megeszitek a pálcikáitokkal – kiabáltam az ágyból.

Nem tudom, mióta feküdtem abban a szobában, de a kínaiak, azt hiszem, már régóta ott voltak. Amikor először bejöttek, rám se hederítettek, ki tudja, Hartmann és Conen mi mindent összesemeséltek rólam, a takaró, amit rámdobtak, nyilván jócskán búzlótt a sebeimből szivárgó gennyből. De ezek a kínaiak szemmel láthatólag már mindent megszoktak. Minden bizonnyal valaki eladta vagy kiadta nekik ezt a lakást, mert azt mégiscsak tudtam, hogy ez a rész nem tartozott Anikó lakásához. A két keményfejű kis gazember azért suvasztott be ide, mert üresen állt, de ahogy a kínaiak megjelentek, H&C fölszívódott.

Amikor rájöttem, hogy itt maradtam a kínaiak kénye-kedvére, félelmem a tetőfokára hágott. Hallottam, hogyan nyitogatják ki hatalmas kofferjeiket, és szedik elő csillogóan fénylő vágóeszközeiket. Kígyószegek úgy világítottak a sötétben, mint ha szikrák röpdöstek volna. Tudtam, hogy emberi hússal ízesítik az undorító rizsüket, tudtam, hogy emberi csontokkal etetik a girhes kutyáikat, és azt is tudtam, hogy aztán ezek a kutyák is kés alá kerülnek...

– Jó estét, jó estét kívánok, Vörös úr – szakított bennünket félbe asztalunkhoz lépve egy egészen kicsi kínai, mintaszerű öltözékben, kedvesen gesztikulálva. – Jó barátja? – nézett rám.

– Igen, igen, egy szabadkai barátom – erősítette meg Vereš, nem tudom, miért.

– Örvendek – nyújtott kezet a kínai. – Beszél magyarul?

– Egy kicsit – válaszoltam.

– Igen, mind csak egy kicsit beszélünk – mondta a kínai elkomolyodva. – Jobban kellene igyekezni. Most mégis ez a hazánk. De Vereš, az Ön barátja a legjobbak közé tartozik. Örülök, hogy kihúztuk a csávából, és munkát adtunk neki. Mi, kínaiak úgy dolgozunk, mint két magyar, de tudja – mondta széles vigyorral a kínai –, Vereš két kínai helyett dolgozik! Ez azt jelenti, hogy $2+2=4!$ Nem igaz?

– De igaz! – erősítettük meg. A kínai még egyszer elégedetten végigmért minket, aztán az ujjával megérintette a kalapja karimáját.

– Kellemes estét kívánok! – mondta, majd egy gyors mozdulattal megemelte a teáskanna fedelét. – Nincs több teájuk!? – mondta megrökönyödve. Érthetetlen hangzavar robbant ki belőle a személyzet felé, aztán újra felénk fordult, enyhén meghajolt, és szó nélkül távozott.

A tea rögtön ott volt előttünk. Csendben iszogattuk; most már úgyis minden teljesen világos volt.